

»ἐν τῇ παλαιᾷ πρωτεύουσῃ τῆς Βλαδμηίρ, ἡ δὲ Μόσχα θὰ ἔχῃ τὸν μητροπολίτην αὐτῆς ὡς πρότερον· ἐάν ὁμοῦς ὁ Ἱερεμίας ἀρνηθῇ νὰ διαμένῃ ἐν Βλαδμηίρ, θὰ ἐγκατασταθῇ ἐν Μόσχᾳ πατριάρχης ἐκ τῆς ἐκκλησίας τοῦ ἡμετέρου ἔθνους.»

Ὁ Γοδουνῶφ ἐπανῆλθε νὰ συνδιαλεχθῇ μετὰ τοῦ αἰχμαλώτου τῶν ἀνακτόρων τοῦ Ριαζάν καὶ ἀνέφερεν αὐτῷ τὸν περὶ Βλαδμηίρ συνδυασμόν. Τί ἐστὶ πατριάρχης ζῶν μακρὰν τοῦ Τσάρου; ἀπήντησεν ἰσχυρογνῶμων ὁ γέρων, πεποιθὼς ὅτι θὰ ὑπεχώρουν μᾶλλον κατὰ τὴν τελευταίαν ὥραν ἢ νὰ στερηθῶσι τοῦ ἐνδόξου προσώπου του. Ὁ Θεόδωρος συνεκάλεσεν ἐκ νέου τοὺς βογιάρους καὶ εἶπεν αὐτοῖς. «Ὁ Ἱερεμίας, οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἀρνεῖται νὰ ἐξασκῇ τὸ ἀξίωμα τοῦτο ἐν Βλαδμηίρ, ἀλλ' ἐάν τῷ παραχωρήσωμεν τοῦτο ἐν τῷ μεγάλῳ δουκάτῳ ἡμῶν τῆς Μόσχας, ἐνθα ἐδρεύει νῦν ὁ πατὴρ καὶ μεσίτης ἡμῶν ὁ μητροπολίτης τῆς Μόσχας Ἰώβ, συγκατατίθεται νὰ δεχθῇ τοῦτο. Τὸ τοιοῦτον δὲν θὰ ᾔητο δίκαιον. Ὁ σεβάσμιος πατὴρ καὶ μεσίτης ἡμῶν, ὁ μητροπολίτης Ἰώβ, ὁ ἅγιος οὗτος ἀνὴρ, ὁ ὁποῖος κατέχει ἐν ταῦθα τὸν θρόνον τῶν μεγάλων θαυματουργῶν προκατόχων αὐτοῦ, δὲν δύναται νὰ ἐξορισθῇ μακρὰν τῆς παναγιωτάτης μητρὸς τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν θαυματουργῶν ἁγίων λειψάνων.» Νέαι ἐφοδοὶ ἐγένοντο κατὰ τοῦ Ἑλλήνος ἱεράρχου ἀλληλοδιαδόχως ὑπὸ τε τοῦ Βόρης καὶ τοῦ Στσεκαλώφ, τοῦ «δικόνου» τῶν πρεσβειῶν. Ἀμφότεροι οἱ ἄρχοντες διπλωμάται ἐκείνοι παρέπεισαν τὸν πτωχὸν γέροντα τοιοιτοτρόπως, ὥστε ἐπὶ τέλους ὑπεσχέθη νὰ ὑπακούσῃ καθ' ὅλα εἰς τὰς ἐπιθυμίας τοῦ Τσάρου, καὶ ὡς μόνον χάριν ᾔτησατο τὴν ἄδειαν νὰ ἐπιστρέψῃ ὅσον ἔνεστι τάχιον εἰς τὴν ἐαυτοῦ πατρίδα. Ὁ τρόμος ἤρχιζε νὰ καταλαμβάνῃ αὐτὸν ἐν μέσῳ τῶν σκυθρωπῶν συνεταίρων τοῦ Τρομεροῦ· τὸ δειλὸν τοῦτο πνεῦμα προωρισθὲν διὰ παιδιᾶς τινος τῆς τύχης εἰς παντοειδεῖς ἀγῶνας, ἐπόθει τὸ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἔδαφος, οὐχ ἤττον μὲν ὀλισθηρόν, πλὴν κάλλιον γνωστόν, καὶ προὔτιμα πάσης ἀπολαυτῆς τὰς συνειθισμένας ἡδὴ δυστυχίας. Μετὰ τὰς δηλώσεις τοῦ Θεοδώρου οὐδεμία πλέον ἀμφιβολία ὑφίστατο περὶ τοῦ ἀποτελέσματος τῆς ἐκλογῆς, οὐχ ἤττον δέ, ὅπως συμμορφωθῶσι πρὸς τοὺς κανόνας τῆς ἐκκλησίας οἱ συνηγμένοι ἐπίσκοποι, ὥρισαν τρεῖς ὑποψηφίους, τὸν μητροπολίτην Ἰώβ, τὸν Ἀλέξανδρον ἀρχιεπίσκοπον τῆς Νοβγορώδ, καὶ τὸν Βαρλαάμ, ἐπίσκοπον Ῥοστοδίου. Ὁ Βόρης διέγραψε τοὺς δύο τελευταίους, καὶ ὁ Ἰώβ, εὐνοούμενος ὑπὸ τοῦ Τσάρου, ἀνηγορεύθη πατριάρχης ἀπασῶν τῶν Ρωσσιῶν τὴν 23 Ἰανουαρίου 1589. Ἐξάμηνος ἐχρηιάσθη ὅπως διεκπεραιωθῶσιν αἰσιῶς αἱ λεπταὶ αὐταὶ διαπραγματεύσεις. Ὁ Ἱερεμίας ἐπιμένων πάντοτε ὅπως ἐπιτύχῃ τὸ διαβατήριον αὐτοῦ, δὲν εἶχεν ἐπανακτῆσαι ἔτι τὴν ἐλευθερίαν αὐτοῦ· ἐδέησε δὲ νὰ κενώσῃ τὸ ποτήριον μέχρι πυθμένος καὶ νὰ χρίσῃ τὸν ἀντίζηλον αὐτοῦ ἐν τῷ καθεδρικῷ ναῷ, μετὰ τελετῆς, ἥτις τῷ προὔξενησεν ἀναμφιβόλως πικρὰς ἀναμνήσεις τῆς ἐνθρονίσεως αὐτοῦ ἐν τῷ πενιχρῷ ναῷ τοῦ Φαναρίου. (ἀκολουθεῖ)

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ

ΠΟΙΚΙΛΙΑ ΣΤΟΑ

Ἀραιὰ κατ' αὐτὰς εἰς τοὺς καθ' ἡμᾶς φιλολογικοὺς κύκλους ἐπιφαίνονται βιβλία, προσωρισμένα νὰ προσθέσωσι τι εἰς τὴν σύγχρονον φιλογολικὴν κίνησιν, νὰ ἀναγνωσθῶσιν εὐχαρίστως καὶ νὰ κινήσωσι τὸ ἐνδιαφέρον τῶν περὶ τὴν νεαρὰν ἡμῶν φιλογολίαν εὐαρεστουμένων νὰ διατρέβωσι. Καὶ δὲν ἐκλείσαν μὲν ἐξ ἀπελπισμοῦ τὰς θύρας τῶν τὰ τυπογραφεία, οὐδὲ τὰ ἐρμάρια τῶν ἐλληνικῶν βιβλιοπωλείων ἀπέμειναν κενὰ ἐξ ἐλλείψεως ἐπαρκoῦς προσκομιδῆς, οὐδ' αἱ ἀττικαὶ ἐφημερίδες ἔπαυσαν ἀγγέλλουσαι καθ' ἐκάστην τοῖς φιλομύσοις τὴν ἐκδοσιν νέου τόμου λυρικῶν ποιήσεων ἀποφοίτου τινὸς τῶν γυμνασιακῶν ἐδωλίων, τοῦ ὁποῦ ἐξαίρεται τὸ ποιητικὸν τάλαντον, ἢ μεταφράσιν παραδόξου τινὸς μυθιστορήματος, μὴ καταρθώσαντος νὰ καταστήσῃ γνωστὸν τὸν συγγραφέα αὐτοῦ ἀλλὰ δοξάζοντος ἐν τούτοις τὸν νεαρὸν μεταφραστὴν — ἐν τούτοις ὁμοῦ ἐν τῇ πλημμύρῃ ταύτῃ τῶν βιβλίων μετὰ Διογενείου φανοῦ πρέπει νὰ ζητήσῃ τις τὸ βιβλίον, τὸ βιβλίον ἐκεῖνο δηλονότι τοῦ ὁποῦ σκοπὸς δὲν εἶνε μόνον ναυξήσῃ καθ' ἐν τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐλληνικῶν βιβλίων. Θέλομεν νὰ εἰπώμεν ὅτι τὰ καλὰ βιβλία δὲν πλημμυροῦσι δυστυχῶς παρ' ἡμῖν ἢ δὲ ἀληθῆς ἀξία βαίνει κατ' ἀντίστροφον λόγον πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐκδόσεων. Εὐτυχῶς ὀλίγοι παρ' ἡμῖν σήμερον ἀπατῶνται ἐκ νεανικῶν τινῶν δοκιμῶν, οὐδὲ τὴν φιλογολικὴν δόξαν τινὸς ἰδρύουσι προσλιπαρηθέντα διαφορίδια ἐφημερίδος ἐλληνικῆς, ἀπὸ παντὸς δ' ἔργου ἀπαιτεῖται σήμερον ἢ ἐνδειξίς ἐμβριθoῦς ἐργασίας, γνώσεων πολλῶν καὶ φύσεως μὴ ἐπαριστέρως ἐχούσης, τὰ δὲ ὀρθογραφικὰ θεματογραφήματα κενοδόξων μαθηταρίων χαιρετίζονται ἀπὸ τινος μετὰ τοῦ ἐμπέποντος εἰρωνικοῦ μειδιάματος. Ὡς ἐκ τούτου τὰ καλὰ βιβλία εὐτυχῶς τιμῶνται κατὰ τὴν ἰδίαν ἀξίαν ἕκαστα.

Ἄλλ' ἐάν τις — σκέπτομαι πολλάκις — ἐπεζήτηί τὰ βιβλία εἰς τὸ τέλος ἐκάστου λήγοντος ἔτους ἀντιπροσωπεύοντα τὴν ὑπὸ στενοτέραν σημασίαν καλουμένην φιλογολικὴν κίνησιν, τὴν ὁποῖαν εὐαρεστοῦνται τινες νὰποκαλῶσι κίνησιν τῆς ἐλαφρᾶς φιλογολίας, μὴ δισταζόντες ὁμοῦς νὰ ὑπάγωσιν εἰς τὴν ἐλαφρὰν ταύτην τὰ ὑψηλότερα προϊόντα τῆς ἀνθρωπίνης διανοίας, τὰ λεπτότερα ἀριστοτέχνιδος φαντασίας συνθέματα — ἐάν τις, λέγομεν, ἐζήτηί τὰ βιβλία ἀντιπροσωπεύοντα τὴν γνήσιαν φιλογολικὴν κίνησιν τοῦ ἔτους θὰ ἐδυσκολεῖτο νὰ ἀνεύρῃ τὰ βιβλία ταῦτα διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον, ὅτι δὲν ὑπάρχουσι. Καὶ ὁμοῦ δὲν πρέπει νὰ καταδικάσωμεν εἰς φιλογολικὴν ἀπραξίαν τὴν ἡμετέραν γενεάν. Καὶ ναὶ μὲν δὲν ἐκδίδονται παρ' ἡμῖν ὡς ἀλλαχοῦ φιλογολικαὶ μονογραφίαι, τόμοι, ποιήσεων πολλοί, τόμοι διηγημάτων καὶ μυθιστοριῶν, ἀλλ' ἢ ἐργασία γίνεται καὶ γίνεται ἐν τοῖς περιοδικοῖς συγγράμμασι. Μαντεύοντες φαίνεται οἱ ἀτυχεῖς συγγραφεῖς ὅτι δὲν εἶνε ἔρ-

γον οικονομίας τὸ ἐκδίδειν ἐν Ἑλλάδι βιβλία ἄλλα, ἐκτὸς τῶν διδασκατικῶν, ἀπεφάσισαν νὰ προσφέρωσιν ἐμμέσως τὰ ἔργα αὐτῶν εἰς τὸ κοινόν, ἐξασφαλίζοντες τοῦλάχιστον ἀριθμὸν τινῶν ἀναγνωστῶν, τοὺς ὁποίους ἡ ἐνεργητικότης τοῦ διευθυντοῦ τοῦ περιοδικοῦ ἐστρατολόγησε. Παράδειγμα ὅτι εἰς τῶν γνωστοτέρων ἐπὶ χάριτι καὶ εὐφυῖα συγγραφέων, ὁ κ. Α. Ἀννίνος, μόνις χθὲς ἐδημοσίευσεν τόμον τινὰ περιέχοντα ποικίλα λαμπρὰ αὐτοῦ ἔργα, ὅτι ὁ προσφιλέστερος εἰς τὸ ἑλληνικὸν κοινὸν ἐθνικὸς ἡμῶν ποιητὴς κ. Ἀχ. Παράσχος μόνις πρὸ ἔτους ἐδημοσίευσεν εἰς τεύχη τὰς ποιήσεις του, ὅτι ὁ Κωστῆς Παλαμᾶς δὲν ἐδημοσίευσέ τι μέχρι τοῦδε εἰς ἴδιον τεῦχος καὶ τέλος ὅτι οἱ πολυτιμότεροι τῶν παρ' ἡμῖν λογίων διὰ τῶν περιοδικῶν ἐγνωρίσθησαν καὶ ἐν αὐτοῖς ἐδοξάσθησαν. Διὰ τοῦτο ὅταν λέγωμεν περὶ οὐδὲν ἐν Ἑλλάδι ἐννοοῦμεν ἀτοπτον τῆς φιλολογικῆς κινήσεως τοῦ ἔθνους.

Εἰς τὸν παρ' ἡμῖν περιοδικὸν τύπον κρατίστην κατέχουσι θέσιν καὶ τὰ ἐτήσια λεγόμενα ἡμερολόγια, ὃν τὸν τελειότερον τύπον κατήρτησε πρὸ εἰκοσαετίας ὁ σεβαστὸς φίλος μου κ. Εἰρ. Ἀσώπιος καὶ ὢν σήμερον ἐξετάζομεν τὴν Ποικίλην Στράτην, τῆς ὁποίας τὴν διεύθυνσιν κατέχει ἱκανώτατος καὶ ἐνεργητικώτατος φίλος ὁ κ. Ἰωάν. Α. Ἀρσένης, ἀπὸ πενταετίας παρέχων εἰς τοὺς φιλομούσους ὡραιότατον τόμον ἐν ᾧ συναντῶνται οἱ ἐγκριτότεροι κατ' ἔτος τῶν λογίων δι' ὡραίων ἄρθρων. Ὁ φετεινὸς ἰδίως τόμος ἀπὸ πολλῶν ἀπόψεων ἐξεταζόμενος παρουσιάζει τῇ ἀληθείᾳ τι τέλειον. Ἐκ τοῦ φετεινοῦ δὲ τόμου πειθόμεθα ὅτι ὁ κ. Ἀρσένης ἐμόχθησεν οὐ μόνον τὴν φιλολογίαν ν' ἀντιπροσωπεύσῃ ἐν τῷ καλλίστῳ βιβλίῳ του ἀλλὰ καὶ τὴν καλλιτεχνίαν, διότι πράγματι καὶ ὑπὸ ἔποψιν τυπογραφικὴν καὶ ὑπὸ ἔποψιν εἰκόνων, ἂν ἀναλογισθῇ τις μάλιστα ὅτι αἱ πλεῖστα εἰσὶν ἑλληνικῆς ἐργασίας ἀποτελεῖ βῆμα προόδου ἡ Ποικίλη Στράτη. Ἐν ᾧ δ' οὕτω κατὰ πάντα ταῦτα τελεία καταδεικνύεται ἡ Ποικίλη, κατορθοῖ ν' ἀπεικονίζῃ λεπτομερῶς ἐν πολλαῖς τὴν παντοδαπὴν κίνησιν τοῦ λήξαντος ἔτους δι' εἰκόνων, βιογραφιῶν, νεκρολογιῶν μετὰ θαυμαστῆς ἀκριβείας ἢς ἀπόδειξις πρόκειται ἡ μὴ παρ' ἀλείψις τῆς εἰκόνος οὐδὲ τοῦ παραδόξου τοῦ λήξαντος ἔτους ἥρωος Παναγῆ Κουταλιανοῦ, ὅστις τελευταῖος πρὸς τὸ ἐξώφυλλον κατακείμενος νομίζων τις ὅτι φέρει ἐπὶ τῶν ὤμων του τὸ βάρος τῶν πεντακοσίων τεσσαράκοντα περίπου κομφῶν σελίδων τῆς Ποικίλης Στράτης.

Θὰ ἐπεθυμοῦμεν ἐμβριθέστερον νὰ ρίψωμεν βλέμμα ἐπὶ τῶν περιεχομένων τῆς Ποικίλης Στράτης, ἐξετάζοντες ἐν πρὸς ἐν τὰ τόσα ὡραῖα αὐτῆς περιεχόμενα· ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶνε πόσῳ εὐκολον οὐδ' ἐξαρκούσι τὰ πρὸς τοιαύτην μελέτην τὰ δυνάμενα νὰ διαγραφῶσι παρὰ τοῦ Ἀπόλλωνος ὅρια, ἂν ἀναλογισθῇ τις, ὅτι πρόκειται περὶ πεντήκοντα περίπου πολυτίμων ἄρθρων καὶ τόσων ἄλλων ποιήσεων, ἐν οἷς οἱ σεβαστότεροι τῶν παρ' ἡμῖν ἐπὶ πολυμαθείᾳ καὶ χάριτι γνω-

στῶν λογίων συναντῶνται πρὸς τοὺς τρυφεροτέρους τῶν νεωτέρων. Δὲν δυνάμεθα ὅμως νὰ μὴ θαυμάσωμεν τὸν σοφὸν καὶ χαλκέντερον ἐν Βερολίνῳ πρεσβευτὴν ἡμῶν κ. Α. Ρ. Ραγκαβῆν ὅστις ἀφ' οὗ ἐπλούτισε τὴν φιλολογίαν ἡμῶν διὰ τοσούτων πολυτίμων πρωτοτύπων συγγραφῶν δὲν ὀκνεῖ ἐκάστοτε νὰ μεταφυτεύῃ εἰς τὸν ἡμέτερον Παρνασσὸν τόσα ἐκλεκτὰ ξένων Μουσῶν προϊόντα, συμπληρώσας ἤδη μετὰ τὴν Ἑλενορωμένην Ἱεροῦσα λήμην θείαν Κωμωδίαν τοῦ Δάντου, ἔργα οὐ τοῖς πᾶσι προσιτά. Ἐκ τῆς μεταφράσεως ταύτης δημοσιεύονται ἐν ἀρχομένη τῇ Ποικίλῃ Στράτῃ τρία τῶν ἁσμάτων. Ἐκ τῶν πρεσβυτέρων ἤδη λογίων διέρχεται τις ἄρθρον τῶν κκ. Βλάχου, Ροΐδου, Σούτσου, Φλογαῖτου, Σκυλίτση, Γεναδίου, Καζάκη, ἄρθρα πλήρη διαφέροντος καὶ ἀξίας, ἐν ᾧ ἐκ τῶν νεωτέρων χαριέστατα συνέβαλον ἄρθρα οἱ κ. κ. Σκόκος, Παλαμᾶς διὰ περιπαθεστάτου πονηματίου, Κλέων Ραγκαβῆς, Π. Ἀποστολίδης, Α. Κουρτίδης, Βάλβης, Ν. Σταματέλος, Ἀγησίλαος Ἀρτέμης καὶ ἄλλοι. Ἐν τῷ Παρνασσῷ διακρίνοντα τὰ ποιήματα τῶν κ. κ. Ἀχιλλέως Παράσχου ἡγουμένου πάντοτε, Προβελείου, Τοκασιάνου, Βλάχου, Ραυτοπούλου, Ἀμπελά, Νικολάρα.

Ἐπίλογος. Ἀφίεται ἡ συμπλήρωσις εἰς τοὺς ἀναγνώστας.

ΑΠΟ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΕΙΣ ΧΙΟΝ

Ἀπόπλους.

Κυριακῇ Μαΐου 21.

Δύσαντος τοῦ ἡλίου μεγαλοπρεπῶς ὀπισθεν ἀποκρήμων παραλίῳ πετρῶν, τὸ σκότος μετ' οὐ πολὺ διεχύθη τοῖς πέριξ.

Μετὰ δύο περίπου ὥρας ἀνεπαύθημεν καὶ μετὰ τριῶρον ἀνάπαυσιν, περὶ μέσας νύκτας ἀφυπνίσαντές με, ἐδειξάν μοι τὰς νήσους Οἰνούσας, ὑπὸ τὸ ἀμυδρὸν τῶν ἀστέρων φέγγος. Ἦδη ἡ Χίος ἐφαίνετο προσπελάζουσα, ἡ σύγχυσις ἤρξατο ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, πᾶς ἐπὶ Χίον πλέων συνεσκευάζετο.

Μετὰ ὥραν περίπου τὸ ἀτμόπλοιον ἠγκυροβόλησε πρὸς τὸ στόμιον τοῦ χιακοῦ λιμένος. Οἱ λέμβοι συνεισέρρευσαν ὠθοῦντες καὶ ὠθοῦμενοι κατορθώσαμεν νὰ καταβῶμεν τὴν κλίμακα καὶ νὰ ἐπιβῶμεν λέμβου τινός. Ἄκρα καὶ βαθεῖα γαλήνη ἐπὶ τοῦ λιμένος ἠπλοῦτο, τὰ φῶτα τῆς παραλίας καὶ ὁ παρὰ τὴν εἴσοδον τοῦ λιμένος φάρος ἐρυθρὰς φλόγας ἐχάρασσον ἐπὶ τῆς νηνεμούσης θαλάσσης, καὶ τὰ ἄστρα σελαγίζοντα ἠωροῦντο ἐπὶ τῆς πόλεως Χίου. Μετὰ τινὰ λεπτὰ τῆς ὥρας ἐπατήσαμεν τὴν ξηράν, ἢς ὁ πόθος πρὸ πολλοῦ κατεῖχεν ἡμᾶς. Παραδόντες τὰ διαβατήρια ἡμῶν, ἐπορεύθημεν εἰς καφενεῖον, ἐνθα τὸ διεγερτικὸν τῆς Ἀραβίας ποτὸν ἱκανῶς ἡμᾶς ἐζωγόνησε. Τὸν καφὲν διαδεξαμένης τῆς εὐώδους μαστίχης, ἤρξαντο οἱ φίλοι τοὺς φίλους δεξιούμενοι· μόνος ἐγὼ ἐσκυθρόπα-